

DANIEL ONACA

ȘAPTE CHEI LA ȘAPTE PORȚI

Povești nemuritoare

CORESI

Publishing House

WWW.CORESI.NET

CUPRINS

7	1. Prințesa cu mătășari sau Alin cel orfan și mentorii săi
17	2. Tărâmul fericirii sau Cosmin și lumile înșelătoare
27	3. Vrajmașul din beci sau Dorin și hermina cea înțeleaptă
39	4. Feciorii morarului sau Florin și steaua norocului
49	5. Rostul omului pe pământ sau Mălin și gușterul verde
69	6. Orașul blestemat sau Ogrin și zburătoarea neagră
77	7. Cântecele dulce ca mierea sau Sorin și calea norocului
90	„Rostul” lumii (<i>Postfață de Ada D. Cruceanu-Chisăliță</i>)

1. PRINȚESA CU MĂTĂSARI SAU ALIN CEL ORFAN ȘI MENTORII SĂI

A fost odată, pe vremea când Dunărea nu purta cu ea cianuri otrăvitoare, măcar că și atunci se scotea la lumină aur din munți, râurile erau curate, dealurile încă nu fuseseră demantelate și nici codrii nu apucaseră să fie dezbrăcați de pădurile de fagi și de stejari. Se spune că în acele vremuri trăia pe pământ o regină înțeleaptă care stăpânea peste un ținut bogat, cum nu se poate spune. Regina rămăsese văduvă și pe lângă nenumăratele ei bogății avea o fiică pe care o iubea ca pe ochii din cap. Pe la vârsta de 10 ani, prințesa prinse slăbiciune pentru viermii de mătase. Mama ei fu cea care îi trezise dragostea pentru acele vietăți mărunte. În fiecare dimineață copila ieșea din iatacul ei, lua coșul de rafie pregătit încă decuseară și cobora în parcul din laturea palatului, unde străjuiau duzii sădiți acolo pe vremuri de grădinarii tatălui ei. Din această pricină oamenii care o vedeau începură să-i spună prințesa viermilor de mătase sau, și mai des, prințesa mătăsarilor. Servitorii și argații se luminau la chip când o vedeau cum trece zglobie, purtând la încheietura brațului coșulețul plin cu frunze de dud.

Prințesa îngrijea viermii și se bucura și ea când îi vedea cum creșteau de la o zi la alta precum voinicii din poveste. Din mogâldețele firave la început se făceau pupe din care ieșeau larve lacome care mai apoi deveneau fluturași gata de zbor. Din firele adunate de mâini pricepute, lucrătoarele palatului țeseau torturi a căror frumusețe nu era întrecută decât de cea a basmelor pe care fata le auzise de la dădaca ei, pe vremea când fusese micuță de tot. Toate păreau să curgă frumos și liniștit în regatul reginei, dar... ia spuneți-mi mie care e acea bucurie făcută să dureze la nesfârșit? Într-o bună zi, fata dispăru din parcul palatului, fără urmă! Regina și sfetnicii de la curte o căutară peste tot iar când au văzut că nu puteau să-i dea de urmă s-au întristat foarte tare. Sfetnicele se topeau și ele de durere. Se zvonea că zmeul Rău o furase. În disperarea ei, regina dădu de știre în tot regatul că cine îi va găsi fiica și i-o va aduce teafără înapoi va fi răsplătit așa cum se cuvine.

Se povestește că, în aceeași vreme și în același regat, undeva peste munți, trăia un băiat orfan, de-o seamă cu fata răpită de zmeul cel nesuferit. Auzise și el de nefericirea abătută asupra reginei. Inimos și îndrăzneț din fire, băiatul simți că o asemenea strâmbătate musai trebuia îndreptată și se hotărî numaidecât să

plece în căutarea răufăcătorului. Atâta doar că nu prea știa înspre care parte a lumii se afla sălașul aceluia. Băiatul o luă mai întâi spre miază-noapte. Colindă el multă vreme, suind din vale în deal și coborând din deal în vale, până când într-o zi ajunsese la o margine de târg unde văzu un om ce jupuia un cal mort. Alin se opri din mers și se uită la omul care și el se opri din lucrul lui și se uita la băiat. Pe urmă îl întrebă al cui era, cum îl chema și încotro mergea:

– Sunt un copil orfan, răspunse cel întrebat. Oamenii îmi spun Alin și sunt pe drum spre sălașul zmeului Rău; cel care a răpit-o pe Prințesa cu mătăsari. Nu cumva știe unchieșul drumul care duce acolo?

Omul izbucni în hohot de râs când auzi cuvintele călătorului:

– Locul cela de poveste nu-l cunosc, dar eu știu ceva mult mai bun: ca să-l afli, trebuie să faci cale lungă iar pentru asta îți trebuie bani. Mulți bani! Io-s casapul târgului de-l vezi colo-n zare și sunt un om bun la inimă. Uite ce sfat îți dau: dacă te învoiești să intri la mine cu simbrie o vreme și dacă te dovedești vrednic la treabă, o să strângi ușor banii trebuitori. Ce zici, te simți în putere pentru treaba aiasta?

Alin socoti că nu erau vorbe proaste cele auzite din gura casapului așa că rămase pe lângă el. Omul locuia singur într-o bojdeucă, pe malul unei gârle. Acolo începu el să robotească de dimineața până seara în vreme ce stăpânul său era dus în târg. Când se întorcea de la munca lui, casapul aducea câteodată măruntaie de la vitele pe care le tăia. Atunci era vesel nevoie mare și povestea cum obișnuia el să doboare ditamai taurul cu barda sa, cum îl pălea fără greș în frunte, cum îl anina apoi în cârlige și cum îl despica.

– Știința mea face să fiu foarte respectat la mine în târg. Ascultă vorba mea: nimeni nu se pricepe să despice un bou de la coadă până la cap, așa ca mine. Și nici satâr așa de bine ascuțit ca al meu n-ai să găsești la nimenea.

Alin se minuna tare de poveștile casapului. Ar fi vrut să-l însoțească și el odată în târg, să-i laude priceperea, dar casapul nu voia asta cu nici un chip. Misia lui era să se ațină în preajma acelei coșmelii de locuință și să curețe mațele pe care stăpânul le aducea cu el în raniță. Era o treabă tare scârboasă. Alin ura acei limbrici fără viață, lungi și lipicioși, care miroseau atât de spurcat că uneori simțea că se sufocă din pricina lor. Se silea totuși să mântuie treaba astfel încât stăpânul său să fie mulțumit atunci când se întorcea acasă. Cu toate acestea, casapul îl muștraluia mereu:

– Vai de capul tău de netrebnic, obișnuia el să spună. Nu ești în stare de nimic. Mai vorbești apoi că vrei s-o scapi pe ceea fată. Fii mulțumit că m-ai găsit pe mine, un om cu inimă bună care se grijește să ai ce băga în burtă ca să-ți fie bine.

Vorbe din acesta îi era dat lui Alin să audă în fiecare zi lăsată de la Dumnezeu. De aceea nu e de mirare că se simțea tot mai străin în acel loc.

Într-una din dimineți, pe când trebăluia pe afară, Alin dădu cu ochii de un pui de mierlă. Se zbătea într-un tufiș fără să poată zbura. Se vede treaba că tocmai căzuse din cuib. Alin îl ridică și-l așeză înapoi tocmai în clipa când sosi și mama

puiului. Aceasta se dovedi a fi o pasăre mai altfel decât cele pe care le cunoaștem noi pentru că, drept mulțumire, îi făcu băiatului un dar: o oglinjoară nu mai mare decât buzunarul de la pieptul cămășii ce-o purta el tocmai atunci. Ba îl mai ferici și cu un sfat bun, înainte de a-și lua iarăși zborul. Rămas singur, Alin se privi în oglinda primită în dar. Își văzu chipul și atunci știu pe loc ce avea de făcut. Se spălă bine, își netezi hainele ce le purta, se pieptănă frumos iar când casapul se întoarse din târg se înfățișă dinaintea lui și-i spuse:

– Uncheșule, nu vreau să te superi, dar eu cred că te-am ajutat destul. De-acum a venit vremea să plec mai departe iar dumneata să-mi dai simbria pe care o merit pentru acești trei ani cât ți-am slujit.

Casapul cel priceput încercă mai întâi să-l convingă pe băiat să mai stea. Pe urmă îl sperie ba cu una, ba cu alta iar la sfârșit îi spuse că nu avea bani chiar atunci, dar că, dacă va mai sta un an la el, la împlinirea sorocului, îl va plăti de două ori pe cât îi era dator. Alin nu se lăsă dus cu vorba, ci i-o aruncă de la obraz:

– Ba eu nu vreau să mai stau pentru că văd bine că ești un mincinos. Nu ești un om bun, așa cum tot spui. Plec chiar acum! Nu vreau să mai aud de numele tău. Mai bine mă lipsesc de plata cuvenită, decât să mai stau o singură zi sub acoperișul tău.

Cu aceste cuvinte, flăcăul părăsi coșmelia casapului și porni din nou în căutarea locului unde prințesa cu mătăsari încă se afla închisă.

Alin înnodă drumul întrerupt în urmă cu trei ani, luând-o spre miază-zi. Colindă el din deal în vale și din vale-n deal până când văzu într-o depărtare cumpăna unei fântâni. Flăcăul grăbi pasul într-acolo iar când ajunse la fântână dădu peste un om ce adăpa o pereche de cai costelivi. De cum îl văzu, omul îl întrebă cine este și ce căuta pe acolo.

– Sunt un călător fără bagaje și caut sălașul zmeului care a răpit-o pe Prințesa cu mătăsari, răspunse feciorul, dintr-o suflare. Poate că 'mneata vei fi știind drumul într-acolo.

Omul cu caii zâmbi șiret și-i spuse:

– Drumul acela nu-l cunosc, dar eu știu alta și mai bună: deci dacă e să ajungi acolo unde zici tu că vrei să ajungi, atunci să știi că-ți trebuie un cal bun.

Omul îi mai povesti că el era negustor de cai și îl întrebă de nu vrea să-l întovărășească o vreme.

– Dacă te prinzi să mă ajuți timp de trei ani și dacă iese toate bine, află de la mine că n-o să-ți pară rău. Ne-om distra ș-om petrece de minune iar la sfârșit ai să te pricopsești cu un bidiviu care mănâncă jar nu alta, dacă o să știi să-i dai pinteni.

Cuvintele geambașului ce părea șugubăț din fire îi plăcură lui Alin, așa că se învoi să facă târgul. Omul nu avea nici nevastă nici copii. „Caii sunt odraslele mele”, spunea el cu voioșie. Noaptea dormeau amândoi într-un cort pe care dimineața îl strângeau și-l puneau pe una din „odraslele” șugubățului iar apoi plecau mai departe. În zilele de târg făceau popas la locurile unde târgoveții

veneau să cumpere cai. Geambașul cumpăra ieftin cai dintr-un loc apoi îi vindea pe preț bun în altul. Îndeletnicirea flăcăului era să-i îngrijească până se întremau, lucru ce se vădi a fi mult mai meșteșugit decât crezuse el.

Alin învăța cum să doftorească animalele betege, cum să le amestece leacuri în nutreț ca să le îngrășe, cum să le oblojească rănile și multe altele. Când mai prididea, se urca pe câte o mârtoagă și învăța s-o călărească. Ceea ce-i plăcea însă cel mai mult flăcăului erau zilele de iarmaroc. De fiecare dată când tovarășul său bătea palma cu vreun gospodar, el era cel care pecetluia înțelegerea. Pe urmă se cinsteau toți trei cu o cinzeacă la birtul pieții. Veselă era viața lui Alin, de-acum! Iar geambașul se umfla în pene spunându-i: „Toți mă cunoaște, băi! Și eu îi știu pe târgoveți, cale de șapte poște în jur!”

Într-una din zile, negustorul de cai îi povesti flăcăiandrului că se întâmplase să-l cunoască și pe casapul la care acesta slugărise înainte de a se întâlni ei doi la fântâna cu cumpănă. „Casap însă... era prea mult spus, făcu geambașul, deși se întâmpla ca omul să mai omoare și câte o vită!”

– Fostul tău tartore n-a fost decât un hingher nenorocit!

– Hingher, se miră Alin, ce e acela?

– Un belitor! Un om amărât care-i plătit să omoare câini, adică. Asta e!

Alin îl privi neîncredător pe binefăcătorul său.

– Da, asta-i meseria hingherilor. Să prindă câinii fără stăpân și să-i belească. Pe lângă asta mai jugănește și vite mari, le jupoaie ori le îngroapă dacă a murit de vreo boală. Tot ei dă jos pe spânzurații care și-a dat duhul și atârnă în ștreang. De-asta e disprețuiți de alții. Deci când se taie vreo vită de exemplu, hingherul tre’ să aștepte lângă ușă, la intrare. El n-are voie să steie cu ălanți la masă. Strachina și lingura cu care mănâncă el e arse pe urmă în foc. Lumea se ferește să atingă lucrurile pe care a pus el mâna.

Alin se tulbură grozav la auzul unor asemenea lucruri. Abia acum înțelese el, de ce fostul lui stăpân nu voise niciodată să-l ia cu el la tăiatul vreunei marve. Înseamnă că-l mințise tot timpul! Bine că l-a lăsat în plata Domnului și și-a văzut de drum, lipsindu-se și de leafa cuvenită. Acum însă flăcăului i se făcu dor să plece și din acel loc. Lumea cailor și a iarmarocelor i se părea prea mică. Încă n-a uitat de Prințesa cu mătășari, ținută ascunsă de zmeul Rău.

Într-una din dimineți Alin dădu, ca din întâmplare, peste oglinjoara primită în dar de la mierla de lângă bordeiul hingherului. Se privi întrânsa, își aminti de sfatul mierlei și dintr-o dată știu ce avea de făcut. Își curăță hainele, se spală, se pieptănă apoi se duse cu pas întins la geambaș să-și ceară cuvenita simbrie.

– Te-am ajutat cinstit, așa cum ne-am înțeles, îi spuse tânărul. A fost bine cu tine, am adunat multă învățătură dar acum a venit vremea să-mi dăruiești căluțul pe care mi l-ai promis acum trei ani.

Credeți dumneavoastră că geambașul s-a bucurat să audă una ca asta? Din hâtru și glumeț, cum părea până atunci, omul nostru se făcu javră neagră-n ceriul

guri. Nu voia să știe de nici o înțelegere, încercând să-l facă pe tânăr să-și schimbe gândul. Ba că-i albă, ba că-i neagră, în cele din urmă, dacă văzu că Alin nu se lasă la el, omul îi spuse că îi dă calul promis cu condiția să-i mai țină tovărășie un an de zile. Flăcăul însă nu se lăsă atras în cursă.

– Om fără obraz, ce ești, îi spuse el! Te ții mai sus ca hingherii, dar nici tu nu ești mai breaz. Să nu crezi că mă duci cu vorba. Mai bine mă lipsesc de plată decât să mai stau un singur ceas în tovărășia ta. Ești un mincinos și nu vreau să mai știu de tine.

Acesta fu ultimul schimb de vorbe dintre cei doi; vorbe mari ce nu-i exclus ca, peste veacuri, să fi servit drept inspirație unui înțelept care, deși unii crezuseră că învățătura lui a fost zidită cu capul în jos, s-a încumetat totuși să spună că vine o vreme când cantitatea musai să se preschimbe în altă calitate.

Mulți ani s-au scurs de când Alin a plecat în căutarea prințesei. Mulți ani iroșiți ar spune unii, dar, cine judecă lucrurile dintr-o altă latură, înțelege că anii petrecuți de călătorul cel orfan la cei doi stăpâni n-au fost doar vânare de vânt, cum ar zice psalmistul, ani de viață iroșiți fără noimă, adică. Pentru a dovedi un zmeu puternic și viclean nu erau de ajuns doar voința și îndrăzneala. Mai trebuiau adăugate și alte virtuți pe care tânărul nu le avusese la început. Acum însă, odată ce își reluă călătoria, îndreptându-se spre soare-răsare, tânărul părea pe deplin pregătit să înfrunte orice greutate ce i s-ar fi ivit în cale. De aceea și urca el și cobora plaiurile cu pas mai sprinten ca niciodată.

Tocmai când străbătea el o astfel de vale plină de grohotișuri, dădu peste un măslin crescut acolo de la începutul veacurilor. Oprindu-se oleacă la umbra lui, Alin se aplecă și culese câteva fructe căzute. Ca din senin răsări în coasta lui un bătrân, înainte ca tânărul să fi avut răgazul să bage una în gură. Bătrânul pretindea că era proprietarul măslinului. Era unul din acei inși din tagma anahoreților; slab și cu obrazul brăzdat de riduri pecum scoarța copacului la umbra căruia se aflau amândoi. Drept strai părea că nu avea pe el decât o piele de capră, strânsă în jurul mijlocului cu un capăt de funie. Alin îi ceru iertare că luase din poamele măslinului fără să ceară îngăduință. Bătrânul îi răspunse atunci că nu făcea decât să se bucure că putea împărți cu cineva din puțina lui avuție. Pe urmă vru să știe ce vânt îl aducea pe tânăr prin acel ținut prin care abia de se abătea vreo pasăre măiastră, darmite făptură omenească.

– Sunt un călător care vine de niciunde și-l caută pe zmeul Rău, temnicerul Prințesei cu mătăsari, răspunse Alin. Nu cumva auzise uncheșul de locul unde sălășluia acela?

Schivnicul cugetă un dărab de vreme, ca și cum ar fi vrut să-și amintească ceva apoi îi vorbi cu voce blândă:

– Ba am auzit, cum nu! Numai că pentru ca să dai de sălașul lui, nu ajunge să cunoști drumul și să ai picioare bune ca ale tale. Pe lângă umblători îți mai trebuie și un suflet curat. Doar voinicii fără prihană izbândesc în lucrarea lor, grai bătrânul ce părea încărcat de ani și de înțelepciune.

Pustnicul îi mai dezvălui că el era un umil slujitor al celor sfinte, care s-a rupt de lume ca să se poată ruga în tihnă și netulburat de nimeni. În felul acela a dobândit el cunoașterea celor nevăzute, știință pe care cu dragă inimă i-ar împărtăși-o și lui, de-ar fi cumva doritor să-ți curețe inima. N-ar vrea el să adaste în chilioara lui, o vreme să-și primenească sufletul sub îndrumarea lui, îl întrebă monahul?

– Nu-ți promit însă decât pâine, apă, lacrimi și sudoare, îi spuse el. Dar dacă te vei arăta harnic și grijuliu cu sfintele canoane, stăruințele tale te vor duce negreșit la izbândă.

Alin mulțumi cerului că i-a scos în cale o făptură atât de binevoitoare. Se hotărî pe loc să se oprească la chilia sihastrului și să se lase călăuzit de învățătura lui.

Mult nu-i trebui flăcăului să priceapă că viața în acea pustietate avea o cu totul altă curgere decât cea pe care o cunoscuse el în tovărășia geambașului. Era mult mai tihnită. Fără întâmplări grozave în afară, dar cu atât mai aventuroasă în sinele său. Zilele celor doi erau împărțite între meditații și rugăciuni. Se întâmpla uneori ca sfântul să-și petreacă zile la rând adâncit în contemplație. Atunci când vorbeau unul cu altul dascălul îl lumina pe ucenicul său despre capcanele așezate de diavol în calea dreptcredincioșilor, despre ispitele de care era plină lumea celor ce încă n-au găsit calea cea dreaptă. Învățăcelul se dumiri asupra multor lucruri, învăță sumedenie de rugăciuni și imnuri, desluși tehnica meditației, ba începu chiar să simtă și el scârbă pentru plăcerile lumești. Cu fiecare zi care trecea, Alin simțea că, pe măsură ce cugetul său se pătrundea de învățăturile sfinte, duhul său creștea și se întărea.

Vorbind odată despre semenii lor nefericiți ce-și petrec viața încâlcită în mrejele păcatului, pustnicul îi povesti ucenicului să că, din întâmplare, îl cunoscuse pe fostul lui tovarăș de negustorie. „Deși... să-i spui negustor, acelui lotru înseamnă să fii prea blând cu el”, zise bătrânul clătînând din cap.

– Lotru... ce e acela, întrebă Alin nedumerit?

– Un om necinstit. Unul din aceia care-i păcălește pe semenii lui când încheie cu ei un târg.

Văzând că ucenicul său tot nu pricepea, pustnicul îi povesti acestuia mai amănunțit, cum fostul lui tovarăș îi înșela pe cumpărători la târgurile de cai. În ajunul târgului, de pildă, înviora sărmanele dobitoace amestecându-le arsenic în grăunțe ori le băga piper și ardei iute în fund ca să pară mai vioi și mai breji în ochii cumpărătorilor. Le pune sare în sacul cu orz, să li se facă sete și să bea multă apă. Cu burțile umflate caii păreau sătui și arătoși. Despre toate aceste viclenii și despre altele multe află Alin cu neprefăcută mirare în ochi. Abia acum înțelese el, de ce îl pune „lotrul” să astupe cu ceară topită crăpăturile din copitele cailor. Nu ca să le vindece rănilor, cum fusese învățat, ci ca să ascundă vederii cine știe ce defecte care ar fi scăzut valoarea gloabei în ochii cumpărătorilor.

Adâncă fu durerea iscată în sufletul învățacelui, când acesta se luminează asupra felului de a fi al fostului său tovarăș. În timpul momentelor sale de meditație, Alin înțelese că nu greșise când, la ruperea cărdășiei cu lotrul, îl numise pe acela, mincinos. Asta și era! Ba încă și mai mare decât crezuse el.

Cât despre eremit, acesta stăruia în lungile sale rugăciuni. La răstimpuri îi împărtășea novicelui pilde întru zidirea spirituală, împănate cu vorbe adânci precum: „Calea pocăinței nu-i ușoară”, „Larg e drumul ce duce la pierzanie, strâmt e cel al mântuirii”, „Mulți chemați, puțini aleși”, „Cine crede și nu se umilește, acela nu e pregătit pentru salvare”, Uitarea de sine e calea adevărului”... Alin se căznea din răspuțeri să le pătrundă tâlcul. Cât era ziulica de lungă se purta umil, rostea și el toate rugăciunile canonului zilnic și săvârșea toate ritualurile hotărnicite odată pentru totdeauna de către sfinții părinți.

Acestea toate până într-o zi când se nimeri să dea peste oglinjoara primită de la mierlă pe vremea când nu era decât un copil andru. Nu știa dacă era bine ceea ce făcea, dar nu se putu opri să nu-și privească chipul în ea. Ceea ce văzu atunci îl făcu să-și aducă aminte de sfatul mierlei precum și de alte lucruri pe care mai că le uitase cu desăvârșire. Fără nici o clipă de zăbavă se apucă să-și scuture zdrențele de aerul și colbul chilioarei, își clăti fața cu apa izvorului din vale, își perie cum putu pletana capului și spicul mustății apoi se așază în fața monahului grăindu-i astfel:

– Iubitul meu dascăl, iată că s-au împlinit trei ani de când mă aflu în preajma ta. A venit vremea ca de-acum să-mi urmez propria mea cale, cea pe care am apucat-o înainte de a poposi la adăpostul dumatăle. Fii bun dară și arată-mi zarea înspre care s-o apuc, așa cum mi-ai promis odată la umbra smochinului cu poame coapte.

Eremitul încercă să-l înduplece pe Alin să nu plece:

– Copil nerod, ce ești! Încă n-ai învățat că cel pe care tu îl cauți e diavolul însuși!? Tot nu te-ai luminat că nu este altă cale demnă de urmat fără decât cea a inimilor curate? Calea care te ține departe de plăcerile cărnii și a ispitelor lumești. La adăpost de ispita lăcomiei și de deșertăciunea poftelor trupești. Vezi doar și tu că încă nu ești copt!

– Eu socot că sunt destul de copt și nu vreau să mai stau aici, răspunse Alin. Sunt tânăr și am dreptul să trăiesc așa cum cred eu că e bine.

– Vorbești cu păcat, îi reproșă bătrânul cu tristețea zugrăvită în glas.

Alin nu se lăsă înduplecat de tonul celui alt, ci zise:

– Poate că sunt un păcătos, dar atunci nu preceptele tale mă vor mântui. Ieșite din gura ta, ele îmi par la fel de calpe precum sfaturile geambașului la care am servit înainte. Nu sunt pentru alinare, ci pentru înșelare, nu sunt pentru hrana sufletului meu flămând, ci pentru îngrășarea sinelui tău găunos. Sfințenia nu umilește iar bunătatea nu știe de ocări. Învățătura ta e falsă iar smerenia arătată, doar spoială. Acum știu că și în suferință zace perversiunea. Așa că e mai bine să-mi văd de drumul meu.

Acestea au fost ultimele vorbe pe care Alin găsi cu cale să le mai spună sihastrului, înainte de a-i întoarce dosul. Călătorul care plecase la drum pe vremea când nu era decât un băiețandru, ajunsese acum flăcău în toată legea, care cunoștea o mulțime de lucruri, despre cele văzute și despre cele nevăzute deopotrivă, și care acum era dornic mai mult ca niciodată să ajungă la locul unde prințesa cu mătăsari încă era ținută zălog.

Cât o fi învățat Alin în anii petrecuți în preajma mentorilor săi, asta numai el ar putea spune. Unii dintre dumneavoastră veți fi poate de părere că numai și-a irosit vremea la ei. Alții veți spune că nu aceia trebuiau să-l plătească pe el, ci feciorul orfan le era dator pentru toate câte le-a deprins de la ei. Alții iarăși nu se uită la cine, cui datorează ceva, ci spun că Alin avea nevoie de acele experiențe, ca să devină om întreg. Eu zic că de mare folos i-a fost lui oglinjoara ce-o purta

la el. Oricum ar fi, pe mort de la groapă nu-l mai întorci, nici pe învățacel la dascălii săi, ori că a fost în pierdere ori în câștig.

După atâția ani de peregrinări, după întreitele popasuri și după tot atâtea întovărașiri cititorii mei vor socoti că a venit timpul să afle și sfârșitul acestei istorii. Dorința lor nu e lipsită de temei, dar mai întâi trebuie spus că, în tot acest răstimp, nu doar Alin s-a schimbat, ci și regatul în care trăia. Oamenii deprinseseră alte apucături, aveau alte obiceiuri, alte interese, alt fel de a se purta și de a vorbi; se grăbeau, călătoreau mai iute, comunicau mai repede, mâncau mai repede... pe scurt, alta era lumea, când Alin ajunsese la sălașul zmeului Rău.

Dacă acel sălaș o fi fost o fortăreață mândră cocoțată pe vârful de munte ori o căsuță drăgălașă, cu prispă și cuptor de pâine, pitită într-o poieniță, la mijloc de codru des, vă las pe dumneavoastră să ghiciți. Ceea ce musai trebuie spus este că Alin izbuti până la urmă să intre în locuința zmeului. Acolo o găsi pe prințesa pentru care făcuse o cale atât de lungă că ani întregi i-a trebuit din urmă s-o ajungă. La rândul ei, tânăra femeie știa și ea pentru ce venise acolo asemenea cruce de voinic. La fel ca și alte prințese, aflate cândva în situații similare, prințesa îl sfătui pe Alin să se ascundă degrabă de privirea zmeului. Voinicul însă, așa cum era de așteptat, respinse sfatul primit iar zmeul, când îl văzu, îl abordă în chipul caracteristic ființelor lipsite de maniere:

– Alin, om prost și fără minte, ce cauți tu nechemat în hogeacul meu? (Întrebare inutilă) Nu-ți bănuiești de pielea ta?

Alin nu se arătă intimidat câtuși de puțin de o astfel de impolitețe, ci, pe deplin conștient că fapta rea nu poate fi combătută cu vorbe pioase, îi răspunse pe măsură:

– Ei bine, urâtule, află că mie nu mi-e teamă de tine. Tu nu ai putere decât asupra celor care cred în puterea ta. În realitate nu ești decât un biet fazan care se umflă în pene. Cabotini ca tine am mai cunoscut eu. O lichea scârboasă, asta ești, nimic mai mult!

La auzul acestei tirade, Răul se chirci fără să mai spună un singur cuvânt. Dacă a fost de rușine ori de durere (ori poate de amândouă), asta povestea nu ne-o mai spune. Fapt este că, din făptura țănoșă de la început, în final n-a mai rămas decât un pitic rușinos care o zbuchi pe ușă afară. Să vă mai povestesc ce a urmat? Vreți să știți cum s-au îmbrățișat cei doi tineri rămași singuri în locuință? Cum au încălecat amândoi calul năzdrăvan al zmeului și s-au călătorit spre soare-apune, înturnându-se la palatul reginei mame? E oare atât de greu de imaginat bucuria bătrânei femei la vederea fiicei sale pe care o crezuse pierdută pentru totdeauna? Ori nunta care a urmat... cât a fost ea de mare, de frumoasă, ce nuntași au participat și câte zile a ținut?... Mai bine să vă spun că, după revenirea acasă, în prințesă s-a trezit din nou vechea sa pasiune pentru viermii de mătase, așa că cei care o cunoscuseră de mică au continuat să-i spună „prințesa cu mătăsari”.

Cât despre mine, eu tot ca întotdeauna: mă grăbesc încet și poate că de aceea am primit odată în dar, de la o ființă dragă mie, un șal de mătase. La prima vedere, părea un șal ca oricare altul, așa cum și basmul acesta pare să chezășuiască aceeași învățătură pe care au răspândit-o peste evuri, zeci și zeci de basme croite după același tipar. Dacă însă ești răbduriu și le desfaci, și pe unul și pe celălalt, privind prin ele la soare, altele sunt adevărurile ce se dezvăluie acolo. Pe șalul de mătase primit în dar, eu am deslușit câteva cuvinte care îmi par a fi chiar sfatul dat lui Alin de către mierla cea recunoscătoare:

Răului, ca să piară, trebuie să-i spui numaidecât pe nume.